

Nr 72

Utlåtande i anledning av väckta motioner om viss ytterligare ersättning till förre värnpliktige löjtnanten A. F. Abrahamsson.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hilding m. fl.* (I: 371) och den andra inom andra kammaren av herr *Hyltonder m. fl.* (II: 447), har hemställts att riksdagen måtte besluta att till förre värnpliktige löjtnanten A. F. Abrahamsson utbetala 15 000 kr. som ytterligare ersättning för lyte och framtida men ådragna vid olyckshändelse under fullgörande av tjänstgöring för Sveriges försvar.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande yrkande hänvisar utskottet till motionen II: 447.

Över motionerna har, efter därom av utskottet gjord framställning, utlåtande avgetts av *försvarets civilförvaltning*, som anfört följande.

Abrahamsson, som är född den 8 oktober 1900, skadades den 21 september 1945 vid en sprängningsolycka under beredskapstjänstgöring. Till följd av de skador han ådrog sig måste högra handen amputeras. Härjämte påverkades hörsel- och luktsinnet.

Från riksförsäkringsverkets akt har civilförvaltningen inhämtat, att Abrahamssons invaliditet genom beslut den 13 september 1946 fastställdes till 60 procent. Detta beslut har sedermera vid två tillfällen ändrats, dels den 8 februari 1947, därvid invaliditetsgraden höjdes till 65 procent, dels ock den 18 september 1963, då invaliditeten fastställdes till 75 procent från och med den 1 januari 1963. Av i akten ingående handlingar att döma synes den sistnämnda höjningen av invaliditetsgraden åtminstone huvudsakligen ha berott därpå, att den genom olycksfallet orsakade hörselnedsättningen förvärrats. Med dr Gunnar Lidén anför sålunda i ett den 25 juni 1963 utfärdat intyg bl. a. följande: »... Hörselförmågan bedömd enligt tonaudiometri synes ha hållit sig oförändrad 2. 12. 1946 till 4. 6. 1955 och uppgår till genomsnittligt 32 db höger samt 45 db å vänster. Vid sista undersökningen i april 1963 är höger öra ungefär oförändrat medan vänster har blivit dövt . . .» Längre fram fortsätter Lidén att man synes »kunna uppskatta öroninvaliditeten till 15 procent, varav 10 procent på dövheten och 5 procent på de bestående trumhinneperforationerna».

Kungl. Maj:t har genom beslut den 30 juni 1949 tillerkänt Abrahamsson ersättning för sveda och värk med 1 000 kronor och för lyte och men med 5 000 kronor. Ersättningarna få anses motsvara vad som vid tiden för beslutet under beaktande av dåvarande penningvärde och försäkringspraxis bedömdes såsom skälig ersättning för skadorna. Den omständigheten, att

Abrahamsson bereddes anställning inom försvaret, har såvitt av handlingarna framgår icke påverkat storleken av här ifrågavarande ersättningar.

Förutom nyssnämnda ersättningar för sveda och värk samt framtida men och lyte har Abrahamsson tillerkänts livränta så beräknad, att densamma jämte vad Abrahamsson uppbär i pension och jämlikt militärsättningsförordningen uppgår till i det närmaste samma årliga belopp som en styckjunkares pension efter fulla tjänsteår.

I nu förevarande motioner har hemställts, att Abrahamsson måtte tillerkännas ytterligare ersättning för framtida men och lyte med 15 000 kronor. I motionerna framhålls, att enligt beslutet den 30 juni 1949 det skulle vara »Abrahamsson obetaget att för tid därefter göra de krav i nämnda hänseende gällande vartill fog kunde föreligga». Detta är icke riktigt återgivet. I Kungl. Maj:ts beslut refereras nämligen ett yttrande i ärendet av försvarets skaderegleringsnämnd på följande sätt: »Ersättningen borde enligt nämndens mening bestämmas för lyte och framtida men till 5 000 kronor samt för sveda och värk till 1 000 kronor. Med hänsyn till den lön, som Abrahamsson uppbure såsom uppbördsman vid Bergslagens artilleriregemente, samt den från riksförsäkringsanstalten utgående ersättningen ansåge nämnden, att någon gottgörelse för förlorad arbetsförtjänst icke borde utgå för tid till och med den 30 september 1949, Abrahamsson obetaget att för tid därefter göra de krav i sådant hänseende gällande vartill fog kunde föreligga.» Den rätt att återkomma med ytterligare yrkande om ersättning, som förbehållits Abrahamsson, avser alltså endast ersättning för förlorad arbetsförtjänst efter den 30 september 1949. Ersättning i sådant avseende har beretts honom genom den livränta, som tillerkänts honom.

Under hänvisning till vad nyss framhållits synes tveksamt, om över huvud taget någon ytterligare ersättning för framtida men och lyte bör tillerkännas Abrahamsson. Som av det föregående framgår, har emellertid Abrahamssons invaliditet efter 1949 ökat med 10 procent. Därest ytterligare ersättning i föreslaget hänseende skulle tillerkännas Abrahamsson, bör ersättningen i allt fall begränsas att avse ersättning för nyssnämnda ökning av invaliditeten. Ersättning i sådant hänseende bör enligt civilförvaltningens mening även med beaktande av nedgången i penningvärdet icke överstiga 1 000 kronor.

Utskottet. Såsom av motionerna framgår har 1965 års riksdag med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 13 beslutat att till A. F. Abrahamsson må utgå livsvarig livränta fr. o. m. den 1 juli 1965 till dess han fyller 67 år med 3 600 kr. för år och för tiden därefter med 2 400 kr. för år.

I motionerna har gjorts gällande, att Abrahamsson vid sin avgång från anställning vid försvaret med utgången av år 1962 icke erhållit fullgott pensionskydd för sig och sin maka samt att den honom enligt nyssnämnda beslut tillerkända livsvariga livräntan visserligen inneburit en förbättring av hans ekonomiska villkor men inte medfört pensionsförmåner jämställda med en styckjunkares. Utskottet finner det framgå av införskaffad utredning, vilken f. ö. redovisats redan i propositionen 1965: 13, att Abrahamssons sammanlagda pensioner och livräntor i och med 1965 års riksdagsbeslut något överstiger styckjunkarpension och att därför vad i motionerna i detta hänseende anförts icke överensstämmer med verkliga förhållandet.

Abrahamssons ifrågavarande förmåner får sålunda anses tillfredsställande ordnade.

Det i motionerna framställda yrkandet om ytterligare ersättning med 15 000 kr. för lyte och framtida men kan utskottet inte tillstyrka. Emellertid anser sig utskottet på grund av vad som upplysts i civilförvaltningens yttrande angående Abrahamssons stegrade invaliditet kunna tillstyrka att Abrahamsson tillerkännes en ytterligare ersättning, som med hänsyn till de av civilförvaltningen framförda synpunkterna bör bestämmas till ett engångsbelopp av 1 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 371 och II: 447, medge att till förre värnpliktige löjtnanten A. F. Abrahamsson från det under tolfte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget Diverse pensioner och understöd m. m. utbetalas, utöver honom tillkommande livränta, en engångsersättning av 1 000 kr.

Stockholm den 22 april 1966

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Närvarande: se under utlåtandet nr 70.